

Datum: februar 2013

ZADEVA: PREDLOG ODLOKA O USTANOVITVI JAVNEGA ZAVODA KNJIŽNICA GORNJA RADGONA**PRAVNA PODLAGA:** 61. člen [Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/](#) (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 76/2008, 79/2009, 51/2010), 3. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#) (Uradni list RS, št. 12/1991, 8/1996, 36/2000-ZPZDC, 127/2006-ZJZP), 2. in 20. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#) (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002-ZUIK)**PREDLAGATELJI:** Anton Kampuš, župan Občine Gornja Radgona
Janez Rihtarič, župan Občine Radenci
Anton Slana, župan Občine Sveti Jurij ob Ščavnici
Franc Pižmoht, župan Občine Apače**PRIPRAVLJAVEC:** Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor
doc. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik**OBRAZLOŽITEV:**

1 Pravna podlaga

V skladu z določilom tretjega odstavka 61. člena [Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/](#) (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 76/2008, 79/2009, 51/2010) lahko dvoje ali več občin zaradi gospodarnejšega in učinkovitejšega zagotavljanja javnih služb ustanovi javni zavod.

1.1 Javni zavod

Statusna vprašanja zavodov ureja [Zakon o zavodih /ZZ/](#) (Uradni list RS, št. 12/1991, 8/1996, 36/2000-ZPZDC, 127/2006-ZJZP). Slednji je ustvaril poseben organizacijski model za izvajanje neprofitnih dejavnosti, in sicer tako za tiste, ki naj bi se opravljale v javnem sektorju - kot javne službe, kakor tudi za tiste, ki bi se opravljale v zasebnem sektorju - kot neprofitne. Za javni sektor je uveljavil obliko javnih zavodov, za zasebnega pa obliko zasebnih zavodov. Medtem ko lahko zasebne zavode ustanovijo domače in tuje fizične in pravne osebe, lahko javne zavode za opravljanje dejavnosti javnih služb oziroma tudi za opravljanje dejavnosti, ki niso opredeljene kot javne službe, se pa opravljanje dejavnosti zagotavlja na način in pod pogoji, ki veljajo za javno službo, ustanovijo država in občine oziroma druge z zakonom pooblašene pravne osebe ter samoupravna narodna skupnost, soustanovitelji javnega zavoda pa so lahko tudi druge pravne in fizične osebe. Zanimivo je, da ZZ ni postavil omejitve ustanoviteljskih deležev oseb zasebnega prava, kar pomeni, da lahko slednji dosežejo ustanoviteljski delež, s katerim obvladujejo poslovanje javnega zavoda in tako dejansko 'privatizirajo' izvajanje dejavnosti javne službe ter odločajo o porabi ustvarjenih presežkov. Z možnostjo soustanoviteljstva oseb zasebnega prava je Zakon o zavodih /ZZ/ dejansko dopustil možnost t.i. institucionalnega javno-zasebnega partnerstva, ob tem pa ni uredil razmerij med ustanovitelji, pač pa je to prepustil njim samim - v primeru, da je več ustanoviteljev javnega zavoda, se njihove medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti uredijo s pogodbo (9. člen ZZ).

S pravnega in premoženjskega vidika je za javne zavode značilno, da imajo lastnost pravne osebe, razen če ni z ustanovitvenim aktom drugače določeno. Zakon o zavodih /ZZ/ sicer dopušča tudi možnost ustanovitve t.i. *nesamostojnega zavoda* brez lastne pravne subjektivitete (4. člen ZZ), kar dejansko pomeni, da bi bil takšen zavod, v organizacijskem smislu sestavni del upravnih služb ustanovitelja.

1.1.1 Premoženje javnega zavoda

Upošteva je veljavne predpise, je lastnik (stvarnega in finančnega) premoženja javnega zavoda ustanovitelj (država oziroma občina ter morebitne druge osebe zasebnega prava kot soustanoviteljice javnega zavoda). Država oziroma občina lahko namreč za opravljanje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu organizirata državno oziroma občinsko premoženje v obliki javnih zavodov ali javnih gospodarskih zavodov (67. člen ZJF). Javni zavod tako ni lastnik premoženja, ne glede na to ali je premoženje ustvarjeno iz javnih sredstev ali iz prihodkov na trgu (edina izjema so volila in darila, ki jih prejme javni zavod), je pa javni zavod praviloma imetnik pravice upravljanja in razpolaganja s premoženjem. Od tod pa izhaja tudi splošna omejitev, po kateri javni zavod, katerega ustanovitelj je država oziroma občina, ne sme pridobivati kapitalskih naložb (67. člen ZJF). Svojevrstni paradoks k navedeni omejitvi pa je 'dovolilo' zavodu, da lahko v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod ali

podjetje s soglasjem ustanovitelja (20. člen ZZ), s čimer pa dejansko pridobi novo kapitalsko naložbo (kadar npr. ustanovi podjetje - gospodarsko družbo).

Na tem mestu moramo opomniti še na vprašanje odgovornosti za obveznosti javnega zavoda. Javni zavod je dejansko pravna oseba brez lastnega premoženja, pa vendar odgovarja za obveznosti zavoda s sredstvi, s katerimi razpolaga. Ustanovitelj, ki je dejanski lastnik premoženja, odgovarja za obveznosti javnega zavoda, razen če je njegova odgovornost z zakonom ali aktom o ustanovitvi javnega zavoda izključena (49. člen ZZ). Ta ureditev pa je paradoksalna predvsem s stališča, da javni zavod odgovarja za svoje obveznosti s sredstvi premoženja, ki ga ima zgolj v upravljanju, njegov lastnik pa je dejansko ustanovitelj (država oziroma občina). Očitno je zakonodajalec v tem primeru zasledoval cilj, da ustanovitelj javnega zavoda ne bi odgovarjal s premoženjem, ki ga ni namenil javnemu zavodu za izvajanje dejavnosti javne službe.

Navedena vsebina določb o odgovornosti za obveznosti javnega zavoda in javnega gospodarskega zavoda je vsekakor sporna. V primerjavi z odgovornostjo, ki jo imajo v razmerju do tretjih druge pravne osebe (npr. gospodarske družbe), možnost izključitve odgovornosti ustanovitelja (države oziroma občine), še zlasti njegove samovoljne izključitve v aktu o ustanovitvi, vprašljiva z vidika varnosti v pravnem prometu. Pri gospodarskih družbah, kjer je odgovornost ustanovitelja izključena (kapitalske družbe), je pravna varnost tretjih oseb zagotovljena z drugimi mehanizmi, kot npr. z zagotovitvijo določenega ustanovitvenega kapitala, ki je pogoj za nastanek družbe. Pri javnih zavodih pa se za njihovo ustanovitev zahteva zgolj zagotovitev sredstev za ustanovitev in začetek dela zavoda (7. člen ZZ), višina le teh pa se presoja od primera do primera. V Zakonu o zavodih /ZZ/ je za primer, ko je ustanoviteljeva odgovornost za obveznosti zavoda izključena, predviden stečaj zavoda (55. člen ZZ).

Kot ugotavljajo številni avtorji, opisana situacija povzroča številne probleme v praksi, ki jih dodatno veča še dejstvo, da številni javni zavodi ustvarjajo precejšnje presežke dohodka iz naslova izvajanja tržnih dejavnosti. To je nekatere njihove ustanovitelje napeljalo na to, da so se do javnih zavodov pričeli vesti kot do kapitalskih družb in so pričeli jemati presežke iz teh zavodov. Takšno ravnanje je v načelu nedopustno, ker ustanoviteljske pravice niso pravice, ki izvirajo iz vloženega kapitala, ampak je njihov namen samo zagotoviti vpliv ustanovitelja na izvajanje dejavnosti javne službe. Poleg tega javni zavod glede na zakonsko ureditev v nobenem primeru ne more ustvariti dobička (kot premoženjske kategorije), ker je to v nasprotju z zakonsko opredelitvijo njegove dejavnosti kot neprofitne dejavnosti. Presežki se lahko po izrecni zakonski določbi namenijo samo za razvoj dejavnosti, ki jo opravlja javni zavod, res pa je, da lahko ustanovitelj v ustanovitvenem aktu javnega zavoda določi tudi drugačen namen uporabe presežka (48. člen ZZ), vendar po našem mnenju tega namena ne moremo enačiti z namenom pridobivanja dobička, ker bi bilo to v nasprotju z izhodiščno opredelitvijo javnega zavoda kot nepridobitne organizacije.

1.1.2 Upravljanje javnega zavoda

Na področju upravljanja javnega zavoda ima država trojno vlogo, in sicer nastopa kot regulator, kot ustanovitelj in kot financer javnega zavoda. Po teh vlogah opravljajo država in občine svojo upravljalno vlogo, ki se odraža v oblikovanju administrativnega okolja in lastniškem upravljanju javnega zavoda, s predstavniki v organih upravljanja, z direktorjem in z izvajanjem nadzora nad delovanjem javnega zavoda. Oblikovanje administrativnega okolja pa zajema oblikovanje javne politike in njenih ciljev, opredelitev nacionalnih programov in nadzor nad uresničevanjem teh programov. Lastniško upravljanje javnega zavoda pa se kaže v odnosu ustanovitelja do ustanovitvene vloge, določanja poslovne strategije posameznega zavoda, imenovanje direktorjev in organov upravljanja ter nadzorni vlogi lastnika. Oblike lastniškega upravljanja, ki jih predvideva Zakon o zavodih /ZZ/, so neposredne in posredne. Naloge, ki se nanašajo na neposredno izvajanje nadzora ustanovitelja, se odražajo z dajanjem soglasij ustanovitelja: • k statutu zavoda (46. člen ZZ), • k spremembi ali razširitvi dejavnosti (20. člen ZZ), • k ustanovitvi drugega zavoda ali podjetja (20. člen ZZ), • k ukinjanju ali statusnem preoblikovanju zavoda (51. člen ZZ), • k imenovanju in razrešitvi direktorja (32. člen ZZ) itn.), posredno upravljanje javnega zavoda pa se odraža v posrednem vplivu ustanovitelja na delovanje zavoda prek direktorja, ki ga imenuje po predstavnikih ustanovitelja v svetu zavoda in pri • sprejemanju finančnega načrta, • zaključnega računa, • programa dela in razvoja, • spremljanje programa dela in razvoja (Cvikl & Zemljič, 2005: 357).

V zvezi z upravljalno vlogo države oziroma občine moramo opomniti, da država z Zakonom o zavodih /ZZ/ ni uredila vseh tipičnih upravljalnih pravic. Organ upravljanja (svet zavoda v javnem zavodu) javnega zavoda ima t.i. tripartitno sestavo, sestavljajo ga predstavniki ustanovitelja, delavcev ter predstavniki uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti (29. člen ZZ). Sestava in naloge sveta zavoda pa niso zakonsko natančno predpisane in se med dejavnostmi in posameznimi javnimi zavodi razlikujejo v odvisnosti od področne zakonodaje, ustanovitvenega akta, statuta.

1.1.3 Financiranje javnega zavoda

Javni zavodi so ustanovljeni za opravljanje negospodarskih (družbenih) dejavnosti javnih služb in drugih dejavnosti, če cilj teh dejavnosti ni pridobivanje dobička. Cilj javnega zavoda je z danimi, omejenimi sredstvi doseči maksimalne koristi in zadovoljstvo uporabnikov storitev javne službe. Javnim zavodom pa je dovoljeno tudi izvajanje tržne dejavnosti, saj lahko javni zavod pridobiva sredstva za delo tudi s prodajo blaga in storitev na trgu (48. člen ZZ). Dejavnosti, ki jih opravljajo javni zavodi, lahko tako na splošno razdelimo v tri skupine, in sicer:

- dejavnost javne službe, ki je financirana iz javnih virov. Obseg dela in vsebina javne službe so določene v letnem načrtu oziroma v pogodbi z ustanoviteljem;
- dejavnost javne službe, s katero javni zavod nastopa na trgu oziroma je financirana s plačili iz nejavnih, pretežno zasebnih virov. Ustanovitelj določa vsebino in cene storitev javne službe, obseg pa ni nujno določen;
- tržna dejavnost oziroma prodaja blaga in storitev, ki ne sodijo v javno službo, na trgu. Vsebino in obseg tržne dejavnosti določi zavod sam z letnim delovnim programom, ki je odvisen od zmogljivosti javnega zavoda in trga. Tudi cene določa zavod sam, v redkih primerih ustanovitelj ali financer (Zver, 2003: 9-10).

Financiranje javnih zavodov ni urejeno s sistemskim zakonom. Kot neprofitne organizacije naj bi se v glavnem financirale iz javnofinančnih virov, vendar pa je v praksi njihovo financiranje zelo različno, praviloma kombinirano iz javnofinančnih in zasebno-finančnih virov. Zakon o zavodih /ZZ/ med viri financiranja zavodov navaja: • sredstva ustanovitelja; • plačila za opravljene storitve; • dohodek, ki ga zavod pridobi s prodajo blaga in storitev na trgu, in • druge vire (48. člen ZZ). Natančnejše opredelitve pa Zakon o zavodih /ZZ/ ne vsebuje. Upošteva se področno zakonodajo in ustanovitvene akte bi se dalo sklepati, da so sredstva ustanovitelja tista, ki jih mora le-ta zagotoviti za začetek dela zavoda, pri čemer pa le ta, kot smo navedli, z Zakonom o zavodih /ZZ/ niso natančno opredeljena ne po višini ne po obliki, ni pa nujno, da ustanovitelj financira izvajanje dejavnosti tudi po ustanovitvi zavoda.

Pod plačilom za opravljene storitve se razumejo sredstva, ki jih javni zavod pridobiva za opravljanje javne službe od financerja (za financiranje programa) ali kot neposredno plačilo ali doplačilo k ceni javnih storitev, ki jih plača uporabnik (Kamnar, 1999: 51) Na tem mestu naj opomnimo, da se lahko sredstva transfera, ki se javnemu zavodu dodelijo za izvajanje določenega programa, uporabijo le za izvajanje tega programa, ne pa tudi za splošne stroške izvajalca programa.¹ Javni zavod, ki se zaradi opravljanja javne službe financira iz državnega ali občinskih proračunov, pa mora skleniti posebno pogodbo, na podlagi katere mu pristojni neposredni proračunski uporabnik nakazuje sredstva.²

Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu pridobi zavod z opravljanjem negospodarskih dejavnosti, zaradi katerih je bil ustanovljen, lahko pa tudi z opravljanjem gospodarskih dejavnosti³. Opravljanje dejavnosti, katere proizvode ali storitve javni zavod prodaja na trgu, je dovoljeno, če tako določajo posamezni zakoni⁴, odlok ali akt o ustanovitvi.⁵ Na tem mestu je pomembno navesti, da morajo imeti javni zavodi, ko nastopajo na trgu, enak položaj kot ostali gospodarski subjekti, saj lahko manjše fiskalne obremenitve ali druge prednosti vodijo v zagotavljanje boljšega položaja javnega zavoda in neloyalno konkurenco na trgu. Nastopanje na trgu mora biti tako zgolj stranska dejavnost javnega zavoda, saj namen ustanovitve zavoda ni ustvarjanje dobička, ampak uresničevanje javnega interesa. Kljub navedenemu pa lahko v praksi zasledimo povsem drugačno stanje, saj se z nastopanjem javnih zavodov na trgu vzpostavljajo razmerja neloyalne konkurence do zasebnopravnih ponudnikov istih

¹ Revizijsko poročilo o porabi proračunskih sredstev za izvajanje javne službe Inštituta Jožefa Štefana v letu 2001, št. 1211-6/2002-35. Ljubljana: Računsko sodišče RS, leto 2003.

² Računsko sodišče je v zvezi s sklepanjem pogodb s prejemniki tekočih transferov (javni zavodi s področja šolstva, športa, socialnega varstva, kulture ...) odločilo, da se mora za vsako leto skleniti nova pogodba o financiranju, kljub temu da ZZ sklenitve pogodbe ne predpisuje. Jo pa predvideva ZJF, ki določa, da neposredni uporabnik proračuna prevzema obveznosti s pisno pogodbo, razen če z zakonom ni drugače določeno (50. člen ZJF). Več o tem v Revizijskem poročilu o poslovanju Mestne občine Ptuj za leto 2001, št. 1215-13/2002-20 z dne 25. 11. 2002 in Revizijskem poročilu o poslovanju Mestne občine Kranj, št. 1215-7/2002-20 z dne 21. 11. 2002.

³ Navedeno sicer dopušča Zakon o zavodih /ZZ/, ki v 18. členu določa, da lahko zavod opravlja gospodarsko dejavnost, če je namenjena opravljanju dejavnosti, za katero je ustanovljen, pri tem pa ne določa, kdaj je dejavnost namenjena opravljanju temeljne dejavnosti javnega zavoda, zato je to potrebno presojati v vsakem primeru posebej glede na predpise, ki urejajo dejavnost javne službe in akte o ustanovitvi javnega zavoda.

⁴ Primeroma lahko navedemo določilo 80. člena ZOFVI, ki določa, da se presežek prihodkov nad odhodki, ki jih javna šola pridobi s prodajo proizvodov oziroma storitev, ustvarjenih z opravljanjem vzgoje in izobraževanja oziroma drugih dejavnosti v skladu z aktom o ustanovitvi, uporablja za plačilo materialnih stroškov, investicijsko vzdrževanje in investicije, po ustanoviteljevem soglasju pa tudi za plače.

⁵ Javni zavod pa ne sme na trgu prodajati tistih storitev, ki so v javnem interesu in za katere dobi plačilo iz proračunskih in drugih javnih sredstev. Tako Korpič-Horvat, Etelka. Negospodarske javne službe... stran 21.

storitev na trgu, saj lahko v razmerju do njih javni zavodi ponujajo svoje storitve pod povsem drugačnimi pogoji, glede na to, da jim večino stroškov njihovega delovanja pokrije država ali občina. Takšen položaj pa zagotovo posega v enakopravnost nastopanja na trgu in bi lahko bil predmet obravnave pred Evropskim sodiščem v okviru evropske pravne institucije varstva svobodne konkurence na območju celotnega trga EU.

Že iz kratke analize evropske ureditve lahko ugotovimo, da takšen položaj javnih zavodov pri nastopanju na trgu ni v skladu z pravom EU. Pogodba o delovanju EU sicer ne vsebuje nobene neposredne določbe, ki bi se nanašala na javne službe, katere pri nas izvajajo javni zavodi.

Na tem mestu moramo opomniti na ugotovitev, da negospodarske (družbene) dejavnosti javnih služb niso predmet urejanja prava EU. Slednje je razumljivo, saj npr. na temeljno izobraževanje ali zdravstveno varstvo ni mogoče aplicirati pravil o prosti konkurenci ali prepovedi dajanja državnih pomoči, saj se te dejavnosti praviloma v vseh državah članicah EU neposredno financirajo iz javnofinančnih virov. Nikakor pa ta razlaga ne velja za tržno izvajanje teh dejavnosti. Če se dejavnost, ki se izvaja v okviru pravnega režima 'družbene' javne službe, poleg tega izvaja še na povsem tržen način, potem se glede te tržne dejavnosti uporabijo vsa pravila prava EU, ki veljajo za nastopanje na trgu. To prakso je razvilo Sodišče EU, ki je v svojih odločitvah jasno povedalo, da je vsako ponujanje dobrin ali storitev na trgu gospodarska dejavnost. Slednje pomeni, da je tržno nastopanje naših javnih zavodov v bistvu gospodarska dejavnost, na katero se nanašajo vsa pravila prava EU. Ob takšni opredelitvi je vsa ta tržna dejavnost naših javnih zavodov v nasprotju s 107. členom Pogodbe o delovanju EU, ki v svojem prvem odstavku med drugim določa, da je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem, nezdržljiva s skupnim trgom, kolikor škodi trgovini med državami članicami. Nastopanje naših javnih zavodov na trgu nedvomno pomeni kršitev te določbe, saj večina zavodov pri tej dejavnosti uporablja sredstva, ki so jih zastonj dobili od države, ter uporabljajo delovno silo, ki je v osnovi plačana iz proračuna.

Problematiko tržne dejavnosti subjektov, ki jih v celoti ali deloma financira država, zaznala tudi Evropska komisija, ki je sprejela Direktivo Komisije o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij. Omenjeno Direktivo pa je v slovensko zakonodajo prenesel z Zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti /ZPFOLERD-1/ (Uradni list RS, št. 33/2011). Ob slednjem pa moramo opomniti še na določila Zakona o računovodstvu /ZR/ (Uradni list RS, št. 23/1999, 30/2002), ki je obvezal javne zavode k ločenemu spremljanju poslovanja s sredstvi javnih financ in drugimi sredstvi za opravljanje javne službe in s sredstvi, pridobljenimi s prodajo blaga in storitev na trgu (tržne dejavnosti) (9. člen ZR).

Namen ločenega spremljanja in izkazovanja je omogočiti preverjanje namembnosti, gospodarnosti in učinkovitosti porabe javnih sredstev in razmejevanje stroškov za opravljanje posameznih vrst dejavnosti. Poleg tega pa ne sme prihajati do nenamenskega trošenja javnih sredstev, ki so namenjena za izvajanje javne službe. Javna sredstva, ki jih pridobivajo javni zavodi, so namenjena za financiranje programov, ki so v javnem interesu v določenem obsegu, zato se ne smejo porabljati za izvajanje tržne dejavnosti. Z ločenim izkazovanjem virov prihodkov dosežemo pregled vrst prihodkov, ki jih zavod pridobi z opravljanjem posameznih dejavnosti. Zato se morajo pri kalkuliranju cen proizvodov in storitev zavodov upoštevati vsi stroški tržne dejavnosti (Korpič-Horvat, 2003: 15-30).

1.1.4 Protislovja v zasnovi javnega zavoda

V slovenski zasnovi javnega zavoda se, združuje kar nekaj protislovij: država in trg, javno in zasebno, profitno in neprofitno. Vsa navedena protislovja izhajajo iz institucionalne ureditve javnega zavoda, ki deli njegovo dejavnost na javno službo in drugo (tržno) dejavnost. Regulacija, tako notranja kakor zunanja, tej dvojnosti ne sledi, saj se državna regulacija praviloma nanaša na dejavnost celotnega zavoda in na neki način ovira tržno regulacijo, ki naj bi delovala pri produkciji tržnih dobrin. Država (občina) je ustanoviteljica zavoda, glavni regulator celotne zavodske dejavnosti, lastnik pretežnega premoženja in financer javne službe, zatorej v zavod praviloma vnaša birokratski model upravljanja in delovanja ter izvajanja dejavnosti javne službe. V drugem delu svoje dejavnosti, ki je v nekaterih javnih zavodih precej obsežna, pa zavod uveljavlja čisti tržni model. S tem pa se začne obnašati po pravilih, ki jih poznamo pri profitnih proizvajalcih; maksimizirati skuša output oziroma presežek prihodkov nad odhodki. K temu ga navaja tudi država, saj višino 'gibljivega' dela plače zaposlenih neposredno povezuje z deležem zavodskega zaslužka na trgu in velikostjo presežka.⁶ Ob tem pa trči s svojo institucionalno omejitvijo, ki zavod določa kot neprofitno organizacijo (Kamnar, 1999: 91-94).

⁶ V skladu z določili veljavnega veljavnega Zakona o sistemu plač v javnem sektorju /ZSPJS/ so javni uslužbenci (tudi zaposleni v javnih zavodih) upravičeni do delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (21. člen ZSPJS).

2 Ocena stanja

Na navedeni pravni podlagi so občine Gornja Radgona, Radenci, Sveti Jurij ob Ščavnici in Apače v letu 1999 sprejele Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Ljudska univerza Gornja Radgona (Uradni list RS, št. 28/1999, 34/2002, 41/2011) s spremembami in dopolnitvami v letih 2002 in 2011. Izhajajoč iz izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da so navedene občine ustanoviteljice odlok sprejele na podlagi določil Zakona o izobraževanju odraslih /ZIO/ (Uradni list RS, št. 110/2006-UPB1). V skladu z določilom 15. člena navedenega Zakona o izobraževanju odraslih /ZIO/ se javna organizacija za izobraževanje odraslih lahko ustanovi kot javni zavod ali organizira kot organizacijska enota vzgojno izobraževalnega zavoda, zavoda ali druge pravne osebe. V skladu z navedenim in ob upoštevanju obsega poslovanja javnega zavoda Ljudska univerza Gornja Radgona predlagamo, da se z novim odlokom ustanovi javni zavod Knjižnica Gornja Radgona v skladu z določili veljavnega Zakona o knjižničarstvu /ZKnj/ (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002-ZUJIK), javna organizacija za izobraževanje odraslih pa se organizira kot organizacijska enota javnega zavoda. Izhajajoč iz Poslovnega poročila za leto 2011 je bilo v letu 2011 osem (8) zaposlenih. Javni zavod je na področju knjižnične dejavnosti v letu 2011 ustvaril za 121.091 € čistih prihodkov iz prodaje in ustvaril 103 € presežkov odhodkov nad prihodki. Ob tem je javni zavod v letu 2011 na področju izobraževanja dosegel 55.146 € presežka odhodkov nad prihodki, kar je bila posledica izgube v Avtošoli, ukinitve le-te in izplačila odpravnin. Del izgube pa se je nanašal na nizek vpis v ostala izobraževanja, tako formalna kot neformalna. Iz navedenega izhaja, da je temeljna dejavnost javnega zavoda splošna knjižnična dejavnost, ki je v skladu z določili navedenega Zakona o knjižničarstvu /ZKnj/ obvezna negospodarska javna služba, ki jo mora v skladu z določili 20. člena navedenega zakona, zagotoviti vsaka občina za svoje občane tako, da ustanovi knjižnico sama ali skupaj z drugimi občinami, ali tako, da poveri opravljanje te dejavnosti s pogodbo drugi splošni knjižnici v soglasju z njenim ustanoviteljem.

Ob navedenem morao opomniti, da občinski sveti občin Gornja Radgona, Radenci, Sveti Jurij ob Ščavnici in Apače niso ustanovili skupnega organa za izvrševanje ustanoviteljskih pravic v skladu z določili četrtega in petega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 76/2008, 79/2009, 51/2010, 40/2012-ZUJF). Slednji določa, da občinski sveti udeleženi občin za izvrševanje ustanoviteljskih pravic občin v skladu z aktom o ustanovitvi javnega zavoda, katerega ustanovi več občin, ter za usklajevanje odločitev občin v zvezi z zagotavljanjem javnih služb ustanovijo skupni organ, ki ga sestavljajo župani. Akt o ustanovitvi skupnega organa mora določati njegove naloge, organizacijo dela in način sprejemanja odločitev, financiranje in delitev stroškov med občinami. Skupni organ opravlja naloge v imenu in za račun občin, ki so ga ustanovile. Sedež organa je v občini, v kateri je sedež javnega zavoda. Strokovne naloge za skupni organ pa opravlja občinska uprava občine, v kateri je njegov sedež.

3 Pripombe in predlogi občinskih svetov občin ustanoviteljic k osnutku Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona

Občinski sveti občin Gornja Radgona, Radenci, Sveti Jurij v Ščavnici in Apače so na svojih sejah izvedli obravnavo osnutka Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona. Na osnutek Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona je podal predlog za dopolnitev Občinski svet Občine Apače, in sicer:

- v 23. členu se na koncu stavka doda besedilo: "razen če direktor izpolnjuje pogoje za upokožitev po določilih Zakona o uravnoteženju javnih financ. V tem primeru se imenuje v.d. direktorja."

Predlog Občinskega sveta Občine Apače je bil v celoti upoštevan.

Tekom javne razprave o osnutku Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona je podal pripombe javni zavod Ljudska univerza Gornja Radgona, in sicer:

- sporne so naslednje dejavnosti, določene v 6. členu osnutka odloka: • 18.200 Razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa; • 47.190 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu; • 47.990 Druga trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic. Tudi besedilo sedmega odstavka 6. člena osnutka odloka, ki določa: "(7) Zavod lahko v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod s soglasjem ustanoviteljic." ne sodi v knjižničarsko dejavnost / združevanje le-te z drugimi zavodi. Zavod lahko ima organizacijske enote kulturnega značaja, za katere se ločeno vodijo finančni tokovi; enota izobraževanje bo prav tako tržna dejavnost, vendar mora ustvarjati dobiček.

Predlog za spremembo določil 6. člena osnutka odloka ni bil upoštevan saj je pripravljavec pri pripravi osnutka odloka zasledoval cilj, da se zavodu, v skladu z določilom drugega odstavka 18. člena veljavnega Zakona o zavodih /ZZ/, omogoči da lahko opravlja gospodarsko dejavnost, če je ta namenjena opravljanju dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen. Besedilo sedmega odstavka pa je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 20. člena Zakona o zavodih /ZZ/, ki določa, da lahko zavod v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavoda ali podjetje s soglasjem

ustanovitelja. Na tem mestu moramo opomniti na določilo tretjega odstavka Zakona o javnih financah /ZJF/, ki določa, da javni zavodi, katerih ustanovitelj je država oziroma občina ne smejo odplačno pridobivati kapitalskih naložb.

- predlog spremembe vsebine prvega in petega odstavka 9. člena osnutka odloka, in sicer je bil podan predlog, da se spremeni število članov sveta zavoda, ki jih imenujejo predstavniki delavcev iz enega na dva člana ter predlog, da se spremeni število članov sveta zavoda, ki se imenujejo iz vrst predstavnikov uporabnikov iz dveh na enega člana. Navedeni predlog je bil delno upoštevan, in sicer je bilo spremenjeno določilo petega odstavka 9. člena osnutka odloka, ki se po novem glasi: "(5) Predstavnika uporabnikov imenujejo ustanoviteljice na predlog direktorja zavoda."
- predlog spremembe vsebine 10. člena osnutka odloka na način, da se glasi: "Za direktorja zavoda je lahko imenovan kandidat, ki ima: • univerzitetno izobrazbo, • 5 let delovnih izkušenj / tri dela na vodstvenih delih; • sposobnost organiziranja in vodenja dela; • vodstvene sposobnosti in strokovno poznavanje dela zavoda; • bibliotekarski izpit / oz. ga mora opraviti v roku dveh let po imenovanju.

Predlog je bil delno upoštevan. Besedilo šestega odstavka 10. člena predloga odloka se po novem glasi: "(6) Za direktorja zavoda je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje pogoje določene z zakonom in tem odlokom, in sicer:

- ima specializacijo po visokošolski izobrazbi ali visoko univerzitetno izobrazbo ali magistrsko izobrazbo;
  - ima najmanj pet let delovnih izkušenj, od tega tri leta na vodstvenih delih;
  - ima opravljen strokovni izpit iz bibliotekarske stroke oziroma ga mora opraviti v roku dveh let po imenovanju;
  - ima vodstvene in organizacijske sposobnosti;
  - aktivno obvlada slovenski jezik."
- predlog, da se pri združevanju, razdeljevanju in organiziranju zavoda kot podjetja natančno definirajo pojmi v 22. členu osnutka odloka.

Na tem mestu moramo, da je bilo besedilo oblikovano v skladu z določilom 51. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da lahko ustanovitelj odloči, da se zavod pripoji drugemu zavodu, da se dvoje ali več zavodov spoji v en zavod ali da se zavod razdeli na svoje ali več zavodov. Ustanovitelj lahko odloči, da se organizacijska enota zavoda izloči in pripoji drugemu zavodu ali organizira kot samostojen zavod. Ustanovitelj lahko odloči tudi, da se zavod ali njegova organizacijska enota organizira kot podjetje. Predlog sprememb s tem ni bil upoštevan.

4 Predlog

Izhajajoč iz gornjih ugotovitev predlagamo občinskim svetom občin Gornja Radgona, Radenci, Sveti Jurij ob Ščavnici in Apače, da sprejmejo z zakonodajo usklajeno besedilo predloga Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona.

Občina Gornja Radgona
Anton Kampuš, župan

Občina Radenci
Janez Rihtarič, župan

Občina Sveti Jurij ob Ščavnici
Anton Slana, župan

Občina Apače
Franc Pižmoht, župan

Občinskemu svetu Občine Gornja Radgona predlagamo, da predlog Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona - druga obravnava, obravnava in sprejme v predlagani vsebini.

PREDLOG SKLEPA:

Občinski svet Občine Gornja Radgona sprejme predlog Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona - druga obravnava.

Na podlagi tretjega odstavka 61. člena [Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/](#) (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 76/2008, 79/2009, 51/2010), 3. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#) (Uradni list RS, št. 12/1991, 8/1996, 36/2000-ZPZDC, 127/2006-ZJZP), 2. in 20. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#) (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002-ZUJIK) so: Občinski svet Občine Gornja Radgona na podlagi 20. člena Statuta Občine Gornja Radgona (Uradni list RS, št. 44/1999, 104/2000, 54/2003, 83/2003) na svoji ... seji dne ...; Občinski svet Občine Radenci na podlagi 16. člena Statuta Občine Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/2011) na svoji ... seji dne ...; Občinski svet Občine Sveti Jurij ob Ščavnici na podlagi 15. člena Statuta Občine Sveti Jurij ob Ščavnici (Uradni list RS, št. 29/2000, 77/2002) na svoji ... seji dne ... in Občinski svet Občine Apače na podlagi 18. člena Statuta Občine Apače (Uradno glasilo Občine Apače, št. 2/2007) na svoji ... seji dne ... sprejeli

Obrazložitev:

V skladu z določilom tretjega odstavka 61. člena [Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/](#) lahko dvoje ali več občin zaradi gospodarnejšega in učinkovitejšega zagotavljanja javnih služb skupaj ustanovi javni zavod. Kot določa [Zakon o zavodih /ZZ/](#) v 3. členu se za opravljanje javnih služb ustanovijo zavodi. Javne zavode ustanovijo republika, občine, mesto ali druge z zakonom pooblašcene javne osebe. Ob navedenem moramo opomniti na določilo 2. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da je knjižnična dejavnost javna služba, ki zajema: • zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva; • zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij; • izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih storitev; • sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij; • pridobivanje in izobraževanje uporabnikov; • informacijsko opismenjevanje; • varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik; • drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo. Javna služba obsega tudi dejavnost knjižničnega informacijskega servisa za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu, ki je namenjena zagotavljanju: • pogojev za delovanje vzajemnega bibliografskega sistema; • dostopnosti elektronskih virov informacij v tem sistemu. Navedene dejavnosti izvajajo javni zavodi, na podlagi koncesije pa tudi druge pravne osebe in posamezniki. Ob navedenem moramo opomniti še na določilo 20. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da mora vsaka občina zagotoviti knjižnično dejavnost za svoje občane tako, da ustanovi splošno knjižnico sama ali skupaj z drugimi občinami, ali tako, da poveri opravljanje te dejavnosti s pogodbo drugi splošni knjižnici v soglasju z njenim ustanoviteljem. Če ustanovi več občin skupaj splošno knjižnico, določijo medsebojne pravice in obveznosti v aktu o ustanovitvi. Če občina ne zagotovi knjižnične dejavnosti za svoje prebivalce, to stori država na njen račun.

ODLOK

o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona

1. Splošne določbe

1. člen

(uporaba izrazov)

V odloku uporabljeni izrazi v slovnični obliki za moški spol se uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil veljavnega [Zakona o enakih možnostih žensk in moških /ZEMŽM/](#) in [Zakona o uresničevanju načela enakega obravnavanja /ZUNEO/](#), ki zahtevajo dosledno uporabo izrazov, ki se nanašajo na osebe v ženski in moški jezikovni spolni obliki.

2. člen

(vsebina odloka)

(1) S tem odlokom Občina Gornja Radgona, Partizanska cesta 13, Gornja Radgona; Občina Radenci, Radgonska cesta 9, Radenci; Občina Sveti Jurij ob Ščavnici, Ulica Bratka Krefta 14, Sveti Jurij ob Ščavnici in Občina Apače, Apače 42B, Apače (v nadaljevanju: ustanoviteljice) ustanovijo Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona (v nadaljevanju: zavod) za izvajanje javne službe na področju knjižnične dejavnosti (v nadaljevanju: javna služba) na območju občin ustanoviteljic. Zavod je pravni naslednik Javnega zavoda Ljudska univerza Gornja Radgona, matična številka: 5052483000.

(2) S tem odlokom se ureja:

- imena in sedeži ustanoviteljic;
- ime in sedež zavoda;
- dejavnosti zavoda;
- organizacija zavoda;

- določbe o organih zavoda;
- sredstva za delo zavoda;
- način razpolaganja s presežki prihodkov nad odhodki in način kritja primanjkljaja sredstev za delo zavoda;
- pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu;
- določbe o odgovornosti ustanoviteljic za obveznosti zavoda,
- medsebojne pravice in obveznosti med zavodom in ustanoviteljicami,
- druge določbe v skladu z zakonom.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prve alineje 8. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da akt o ustanovitvi zavoda vsebuje ime in sedež oziroma prebivališče ustanovitelja. V skladu z določilom 2. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#) lahko zavod ustanovijo domače in tuje fizične in pravne osebe, če ni za posamezne dejavnosti ali za posamezne vrste zavodov z zakonom drugače določeno. V skladu z določilom 3. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#) se za opravljanje javnih služb ustanovijo javni zavodi. Javne zavode pa ustanovijo republika, občine, mesto in druge z zakonom pooblašene javne pravne osebe.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 8. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da akt o ustanovitvi zavoda vsebuje:

- ime in sedež oziroma prebivališče ustanovitelja,
- ime in sedež zavoda,
- dejavnosti zavoda,
- določbe o organih zavoda,
- sredstva, ki so zavodu zagotovljena za ustanovitev in začetek dela,
- vire, način in pogoje pridobivanja sredstev za delo zavoda,
- način razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki in način kritja primanjkljaja sredstev za delo zavoda,
- pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu,
- določbe o odgovornosti ustanovitelja za obveznosti zavoda,
- medsebojne pravice in obveznosti ustanovitelja in zavoda,
- druge določbe v skladu z zakonom.

3. člen

(ustanovitveni deleži)

Ustanoviteljice imajo na javnem zavodu naslednje ustanovitvene deleže:

1. Občina Gornja Radgona	42,89%
2. Občina Radenci	25,06%
3. Občina Sveti Jurij ob Ščavnici	13,91%
4. Občina Apače	18,14%

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 53. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da če več občin soustanovi splošno knjižnico se finančna obveznost za skupne stroške razdeli na te občine premosorazmerno s številom njihovih prebivalcev, medtem ko stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama. Izhajajoč iz navedenega so z besedilom določeni ustanovitveni deleži, ki so bili določeni v 1. členu Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Ljudska univerza Gornja Radgona (Uradni list RS, št. 28/1999, 34/2002, 41/2011).

4. člen

(ime, sedež in pravni status zavoda)

- (1) Ime zavoda je: Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona
- (2) Skrajšano ime zavoda je: Knjižnica Gornja Radgona
- (3) Sedež zavoda je: Gornja Radgona
- (4) Sestavni del imena zavoda je lahko tudi znak ali grafična oblika imena, ki se določi s statutom zavoda.
- (5) Zavod je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki so določene z zakonom in tem odlokom in odgovarja za obveznosti s sredstvi, s katerimi lahko razpolaga.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 13. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da ime zavoda vsebuje označbo, ki navaja na dejavnost, in sedež zavoda. Ime zavoda lahko vsebuje ime ustanovitelja. Ime zavoda sme vsebovati ime republike, občine ali mesta le z dovoljenjem pristojnega organa, če ustanovitelj zavoda ni republika, občina ali mesto. Ime zavoda

lahko vsebuje ime zgodovinske ali druge umrle pomembne osebnosti. Za uvrstitev imena take osebnosti v ime zavoda je potrebna privolitev njenih zakonitih dedičev.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila šestega odstavka 13. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da ima zavod lahko skrajšano ime.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila petega odstavka 13. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je sestavni del imena lahko tudi znak ali grafična oblika imena.

Besedilo petega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 4. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da so 'zavodi pravne osebe s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določata zakon in akt o ustanovitvi' in na podlagi 49. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je 'zavod odgovoren za svoje obveznosti s sredstvi, s katerimi lahko razpolaga'. Ob navedenem moramo opomniti na določilo 19. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da je splošna knjižnica samostojna pravna oseba, če izvaja knjižnično dejavnost za okvirno 10.000 in več prebivalcev. Knjižnica, ki izvaja to dejavnost za območje z manjšim številom prebivalcev, je enota samostojne knjižnice.

5. člen (žig zavoda)

(1) Zavod ima in uporablja žig okrogle oblike, premera 30 mm. Na zunanjem obodu sta dve vzporedni črti - kroga z razmikom 1 mm. Na obodu je izpisano: KNJIŽNICA GORNJA RADGONA.

(2) Število posameznih pečatov, njihovo uporabo, način varovanja in uničenja ter delavce, ki so zanje odgovorni, določi direktor.

Obrazložitev:

Z besedilom je določeno, da ima zavod žig, na katerem je zapisano ime zavoda. Oblika in uporaba žiga se določi s statutom zavoda.

2. Dejavnost zavoda

6. člen (dejavnost zavoda)

(1) Temeljna dejavnost zavoda je knjižnična dejavnost, ki se izvaja kot javna služba in zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva;
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij;
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih storitev;
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij;
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov knjižnice;
- informacijsko opismenjevanje;
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik;
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

(2) Zavod v okviru javne službe iz prvega odstavka tega člena tudi:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z dejavnostjo zavoda in so načrtovane ter ovrednotene v letnem načrtu.

(3) Zavod opravlja tudi dejavnost izobraževanja odraslih, ki obsega izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in učenje oseb, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost in si želijo pridobiti, posodobiti, razširiti in poglobiti znanje, pa pri tem izobraževanju nimajo status učenca, dijaka ali študenta.

(4) Zavod lahko opravlja tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe.

(5) Dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/2007, 17/2008) razvrščena v:

- 18.140 Knjigoveštvo in sorodne dejavnosti
- 18.200 Razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa
- 47.910 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu
- 47.990 Druga trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic
- 58.110 Izdajanje knjig

- 58.130 Izdajanje časopisov
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike
- 58.190 Drugo založništvo
- 68.200 Dajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin
- 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- 91.011 Dejavnost knjižnic

(6) Zavod lahko spremeni ali razširi dejavnost le s soglasjem ustanoviteljic.

(7) Zavod lahko v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod s soglasjem ustanoviteljic.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 18. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da lahko zavod opravlja eno ali več dejavnosti. Zavod lahko opravlja gospodarsko dejavnost, če je ta namenjena opravljanju dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen. V skladu z določilom 19. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), zavod ne sme začeti opravljati dejavnosti ali spremeniti pogojev za njeno opravljanje, dokler pristojni organ ne izda odločbe, da so izpolnjeni pogoji, predpisani za opravljanje dejavnosti, pogoji glede tehnične opremljenosti in varstva pri delu ter drugi predpisani pogoji. Na tem mestu moramo opomniti, na določilo prvega odstavka 2. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da je knjižnična dejavnost javna služba, ki zajema: • zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva; • zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij; • izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih storitev; • sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij; • pridobivanje in izobraževanje uporabnikov; • informacijsko opismenjevanje; • varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik; • drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 16. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da splošne knjižnice v okviru javne službe iz 2. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#) tudi:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila 1. člena Zakona o izobraževanju odraslih /ZIO/, ki določa, da izobraževanje po Zakonu o izobraževanju odraslih /ZIO/ obsega izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in učenje oseb, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost in si želijo pridobiti, posodobiti, razširiti in poglobiti znanje, pa pri tem izobraževanju nimajo status učenca, dijaka ali študenta.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 16. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da splošne knjižnice lahko opravljajo tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Besedilo petega odstavka je oblikovano na podlagi določila 3. člena [Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti](#), ki določa, da se standardna klasifikacija dejavnosti uporablja za določanje in razvrščanje poslovnih subjektov in njihovih delov za potrebe različnih uradnih in drugih administrativnih podatkovnih zbirk ter za potrebe statistike in analitike v državi in na mednarodni ravni. V skladu z navedenim so dejavnosti zavoda naslednje:

- 18.140 Knjigoveštvo in sorodne dejavnosti: sem spada: • vezanje tiskanih pol, npr. knjige, brošure, rokovnike ipd. z zgibanjem, spenjanjem, lepljenjem, vezanjem v spirale:zlatotisk, obrezovanje ipd.; • vezanje in obdelava potisnega papirja ali kartona z zlaganjem, vtiskovanjem, lepljenjem, laminiranjem, luknjanjem, perforiranjem ipd.; • grafični posotпки, kot so vtiskovanje Brailove pisave ali reliefnega tiska, luknjanje, perforiranje, laminiranje, vstavljanje, gubanje ipd.; • opremljanje CD, DVD plošč; • zaključne storitve za razpošiljanje gradiv, kot so npr. priprava kuvert, ovojnic, ovitkov ipd. po meri.
- 18.200 Razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa: sem spada: • razmnoževanje glasbenih in drugih zvočnih zapisov iz izvornikov na gramofonske, laserske iin podobne plošče in magnetne trakove; • razmnoževanje videozapisov iz izvornikov na magnetne trakove, digitalne plošče (CD, DVD) ali druge nosilce videozapisa; • razmnoževanje izvornikov programske opreme in podatkov na diskete in trakove.

- 47.910 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu: v ta podrazred spada trgovina na drobno katerikoli blagom po pošti, prek interneta, oglasov, katalogov, vzorcev ali s podobnimi načini prodaje. Kupec posreduje svoje naročilo po pošti, internetu ali po telefonu. Naročeno blago je kupcu lahko dostavljeno fizično ali pa ga ta presname z interneta. Sem spada tudi: • prodaja prek televizije, telefona ali interneta; • držabe prek interneta.
- 47.990 Druga trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic: sem spada: • trgovina na drobno z raznovrstnim blagom na druge načine: - neposredna prodaja ali prodaja od vrat do vrat; - prodaja prek prodajnih avtomatov ipd.; • prodaja goriva (kurilnega olja, premoga, drv ipd.) z dostavo na dom; • dražbe na prostem (prodaja na drobno, razen prek interneta); • prodaja na drobno prek potujočih zastopnikov.
- 58.110 Izdajanje knjig: sem spada: • izdajanje knjig, brošur, prospektov in podobnih publikacij, tudi slovarjev in enciklopedij; • izdajanje atlasov, zemljevidov, načrtov ipd.; • izdajanje knjig na zvočnih medijih; • izdajanje publikacij na disketah in podobnih ploščah; • izdajanje knjig na internetu.
- 58.130 Izdajanje časopisov: ta podrazred zajema izdajanje časopisov, revij in periodike, tudi reklamnih časopisov in revij, ki izhajajo najmanj štirikrat tedensko. Lahko so v tiskani obliki ali na elektronskih medijih, tudi na internetu.
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike: v ta podrazred spada izdajanje periodike in drugih publikacij, ki izhajajo manj kot štirikrat tedensko. Lahko so v tiskani obliki ali na elektronskih medijih, tudi na internetu. Sem spada tudi izvajanje televizijskih in radijskih sporedov.
- 58.190 Drugo založništvo: sem spada: • izdajanje, tudi na internetu: - katalogov; - fotografij, gravur, razglednic; - voščilnic; - obrazcev; - plakatov, posterjev, reprodukcij umetniških del; - reklamnega materiala; - drugega tiskanega materiala; • spletno objavljane statističnih in drugih podatkov.
- 68.200 Dajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin: sem spada: • dajanje lastnih ali zakupljenih nepremičnin v najem in upravljanje z njimi, npr.: - eno- ali več stanovanjskih stavb; - nestanovanjskih stavb, tudi razstaviščnih prostorov; - tržnih površin; - zemljišč; • dajanje stanovanj v najem za daljši čas, za mesečno ali letno najemnino. Sem spada tudi: • dajanje hlevov v najem; • gradnja stavb za svoj račun z namenom dajanja nepremičnine v najem.
- 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje: v ta razred spada izobraževanje oseb, ki niso vključene v redni šolski sistem. Vključeno je izobraževanje odraslih, ki po vsebini ni podobno izobraževanju mladine na posameznih ravneh začetnega izobraževanja. Pouk lahko poteka v večernih šolah, v zavodih za izobraževanje odraslih, ljudskih univerzah ipd. Sem spada: - izvajanje programov poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja, ki omogočajo pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo; - izvajanje priprav za preverjanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij; - izvajanje priprav na mojstrski delovodski in poslovodski izpit; - poučevanje raznih spretnosti za inštruiranje in pomoč pri učenju; - računalniško usposabljanje; - poučevanje jezikov; - verouk; - izobraževanje, neopredeljeno po ISCED. Sem spada tudi: - usposabljanje reševalcev; - usposabljanje za preživetje; - usposabljanje za nastopanje v javnosti; - poučevanje hitrega branja.
- 91.011 Dejavnost knjižnic: sem spada: • dejavnost knjižnic vseh vrst: - ugotavljanje, zbiranje, evidentiranje in strokovno obdelovanje arhivskega gradiva; - konzerviranje in restavriranje arhivskega gradiva; - izdajanje prepisov, dokumentov in potrdil na podlagi dokumentov; - fotodokumentacija in filmski, televizijski arhivi, brez kinotek.

Besedilo šestega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 20. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da lahko zavod spremeni ali razširi dejavnost le s soglasjem ustanovitelja.

Besedilo sedmega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 20. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da lahko zavod v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod ali podjetje s soglasjem ustanovitelja. Na tem mestu moramo opomniti na določilo tretjega odstavka [Zakona o javnih finančah /ZJF/](#), ki določa, da javni zavodi, katerih ustanovitelj je država oziroma občina ne smejo odplačno pridobivati kapitalskih naložb.

3. Organizacija zavoda

7. člen

(organizacijske enote zavoda)

(1) Zavod izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo v splošni knjižnici in njenih enotah.

(2) Zavod lahko organizira enote splošne knjižnice kot svoje organizacijske enote za opravljanje knjižnične dejavnosti na določenem območju. Zavod lahko organizira organizacijsko enoto za izobraževanje odraslih.

(3) Področje dejavnosti in notranjo organizacijo notranje organizacijske enote in njihova pooblastila v pravnem prometu določa statut zavoda.

(4) Notranja organizacijska enota ima svojega vodjo, ki ga imenuje direktor zavoda v skladu s statutom.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 47. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da se organizacija zavoda določi s statutom oziroma pravili zavoda. Ob navedenem moramo opomniti na določilo 19. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da je splošna knjižnica sanostojna pravna oseba, če izvaja knjižnično dejavnost za okvirno 10.000 in več prebivalcev. Knjižnica, ki izvaja to dejavnost za območje z manjšim številom prebivalcev pa je enota samostojne knjižnice.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 47. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da se v zavodu lahko za opravljanje posamezne dejavnosti ali dela dejavnosti ali za opravljanje dejavnosti na določenem območju oblikujejo organizacijske enote. Ob tem moramo opomniti na določilo drugega odstavka Zakona o izobraževanju odraslih /ZIO/, ki določa, da se javna organizacija za izobraževanje odraslih lahko ustanovi kot javni zavod ali organizira kot organizacijska enota vzgojnoizobraževalnega zavoda, zavoda ali druge pravne osebe.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 47. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je s statutom oziroma pravili zavoda lahko določeno, da imajo posamezne organizacijske enote pooblastila v pravnem prometu. Organizacijske enote izvršujejo ta pooblastila v imenu in za račun zavoda.

S četrtem odstavkom je določeno, da ima vsaka notranja organizacijska enota svojega vodjo, ki ga imenuje direktor zavoda v skladu s statutom.

4. Organi zavoda

8. člen (organi zavoda)

Organi zavoda so:

1. Svet zavoda,
2. Direktor zavoda,
3. Strokovni svet zavoda.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom 29., 31., 40. in 43. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#).

[Zakona o zavodih /ZZ/](#) v prvem odstavku 29. člena določa, da "zavod upravlja svet ali drug kolegijski organ upravljanja". V prvem odstavku 31. člena Zakona o zavodih /ZZ/ je določeno, da je "poslovodni organ zavoda direktor ali drug individualni organ". Zavod pa ima v skladu z določilom prvega odstavka 40. člena strokovnega vodjo, ki vodi strokovno delo zavoda, če je tako določeno z zakonom ali aktom o ustanovitvi ter na podlagi določila prvega odstavka 43. člena Zakona o zavodih /ZZ/ tudi "strokovni svet ali drug kolegijski strokovni organ".

4.1 Svet zavoda

9. člen (svet zavoda)

(1) Svet zavoda je organ upravljanja zavoda.

(2) Svet zavoda ima sedem (7) članov in je sestavljen iz predstavnikov:

- ustanoviteljic: štiri (4) člane;
- delavcev zavoda: en (1) član;
- uporabnikov: dva (2) člana.

(3) Predstavnike ustanoviteljic imenujejo ustanoviteljice.

(4) Predstavnike delavcev izvolijo delavci neposredno s tajnim glasovanjem ob smiselni uporabi določb zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

(5) Predstavnika uporabnikov imenujejo ustanoviteljice na predlog direktorja zavoda.

(6) Mandat članov sveta traja pet (5) let in so po preteku te dobe lahko ponovno izvoljeni oziroma imenovani.

(7) Svet zavoda sprejema odločitve na svoji seji z večino opredeljenih glasov navzočih članov, če ni s tem odlokom določeno drugače. Svet zavoda lahko veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina članov sveta zavoda. Organizacijo in način dela sveta zavoda ter način uresničevanja pravic in dolžnosti članov sveta zavoda določi svet zavoda s poslovnikom.

- (8) Predsednik sveta zavoda in njegov namestnik se izvolita izmed članov sveta zavoda.
- (9) Svet zavoda ima pristojnosti, določene z zakonom, tem odlokom in statutom zavoda, in sicer:
- sprejema statut zavoda v soglasju z ustanoviteljicami;
  - sprejema splošne akte zavoda, ki jih je dolžan sprejeti na podlagi zakonov in drugih predpisov,
  - sprejema program dela in razvoja zavoda ter spremlja njihovo izvrševanje,
  - sprejema finančni načrt in letno poročilo zavoda v soglasju z ustanoviteljicami,
  - razpisuje in potrjuje popise sredstev,
  - ustanoviteljicam predlaga spremembo ali razširitev dejavnosti,
  - ustanoviteljicam in direktorju zavoda daje predloge in mnenja o posameznih vprašanjih glede poslovanja zavoda,
  - odloča o nakupu nepremičnin in predlaga prodajo nepremičnin v soglasju ustanoviteljicami,
  - odloča o ustanovitvi oziroma ukinitvi organizacijskih enot,
  - s soglasjem ustanoviteljic imenuje in razrešuje direktorja zavoda,
  - imenuje vršilca dolžnosti direktorja pod pogoji določenimi z zakonom, ki ureja status zavodov,
  - obravnava ugotovitve nadzornih organov,
  - obvešča predlagatelje o izteku ali predčasnem prenehanju mandata člana sveta zavoda,
  - zagotavlja varstvo pravic delavcev,
  - odloča o drugih zadevah, za katere je pooblaščen s splošnimi akti zavoda in zakonom.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 29. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da zavod upravlja svet ali drug kolegijski organ.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega in tretjega odstavka 29. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da svet zavoda sestavljajo predstavniki ustanovitelja, predstavniki delavcev zavoda ter predstavniki uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti. Sestava sveta zavoda se določi z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma statutom ali pravili zavoda. Na tem mestu moramo še opomniti

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 29. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da se način imenovanja oziroma izvolitve članov sveta zavoda določijo z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 29. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da se način imenovanja oziroma izvolitve članov sveta zavoda določijo z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda. Navedeno določilo je oblikovano v skladu z določili veljavnega [Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju /ZSDU/](#).

Besedilo šestega odstavka je oblikovano v skladu z določilom tretjega odstavka 29. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da se sestava, način imenovanja oziroma izvolitev članov, trajanje mandata in pristojnosti sveta določijo z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda.

S sedmim odstavkom je določen način odločanja na seji sveta zavoda. Besedilo je oblikovano po pravni analogiji določila 35. člena [Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/](#), s katerim je določeno, da občinski svet sprejema odločitve na svoji seji z večino opredeljenih glasov navzočih članov. Svet lahko veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina članov občinskega sveta. Ob navedenem je v tem odstavku določeno, da organizacijo in način dela sveta zavoda ter način uresničevanja pravic in dolžnosti članov sveta zavoda določi svet zavoda s poslovníkom.

Z osmim odstavkom je določen način izvolitve predsednika sveta zavoda in njegovega namestnika.

Besedilo devetega odstavka je oblikovano v skladu z določilom 30. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da svet zavoda sprejema statut oziroma pravila in druge splošne akte zavoda, sprejema programe dela in razvoja zavoda ter spremlja njihovo izvrševanje, določa finančnih načrt in sprejema zaključni račun zavoda, predlaga ustanovitelju spremembo ali razširitev dejavnosti, daje ustanovitelju in direktorju zavoda predloge in mnenja o posameznih vprašanjih in opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma statutom ali pravili zavoda določene zadeve.

4.2 Direktor zavoda

10. člen (direktor zavoda)

- (1) Direktor organizira in vodi delo ter poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod v okviru pooblastil z omejitvijo, da je pri svojih odločitvah v zvezi z nepremičnim premoženjem in spremembo dejavnosti zavoda vezan na soglasje ustanoviteljic.
- (2) Direktor zavoda je odgovoren za zakonito in strokovno poslovanje in delovanje zavoda.
- (3) Direktor zavoda vodi strokovno delo zavoda in je tako odgovoren za strokovnost dela v zavodu.

(4) Direktorja imenuje in razrešuje svet zavoda v skladu z določili zakona, ki ureja knjižničarstvo in zakona, ki ureja zavode.

(5) Svet zavoda si mora pred imenovanjem ali razrešitvijo direktorja pridobiti soglasje občin ustanoviteljic in mnenje občin, ki so na splošno knjižnico s pogodbo prenesle opravljanje te dejavnosti (v nadaljevanju: pogodbenice), ter mnenje strokovnih delavcev knjižnice. Strokovni delavci knjižnice o mnenju glasujejo tajno. Soglasja in mnenja se nanašajo na kandidata za direktorja, ki ga predlaga svet zavoda izmed tistih prijavljenih, ki izpolnjujejo pogoje. Če občine ustanoviteljice ali pogodbenice in strokovni delavci ne odgovorijo v roku šestdeset (60) dni, se šteje, da so bila soglasja podana oziroma mnenja pozitivna.

(6) Za direktorja zavoda je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje pogoje določene z zakonom in tem odlokom, in sicer:

- ima specializacijo po visokošolski izobrazbi ali visoko univerzitetno izobrazbo ali magistrsko izobrazbo;
- ima najmanj pet let delovnih izkušenj, od tega tri leta na vodstvenih delih;
- ima opravljen strokovni izpit iz bibliotekarske stroke oziroma ga mora opraviti v roku dveh let po imenovanju;
- ima vodstvene in organizacijske sposobnosti;
- aktivno obvlada slovenski jezik.

(7) Mandat direktorja traja pet let in je po preteku te dobe lahko ponovno imenovan.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z določilom 31. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je poslovodni organ zavoda direktor ali drug individualni organ. Direktor organizira in vodi delo in poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda. Direktor vodi strokovno delo zavoda in je odgovoren za strokovnost dela zavoda, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi glede na naravo dejavnosti in obseg dela na poslovodni funkciji določeno, da sta poslovodna funkcija in funkcija vodenja strokovnega dela v zavodu ločeni. V besedilu prvega odstavka je določena tudi omejitev direktorja, ki se nanaša na razpolaganje z nepremičnim premoženjem in spremembo dejavnosti zavoda. Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem zavoda je direktor vezan na soglasje ustanoviteljev. Navedena omejitev izhaja iz določila 65. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), na podlagi katerega je premoženje zavoda last občin ustanoviteljic. V skladu z določilom 9. člena veljavnega [Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZSPDLS/](#) so upravljavci stvarnega premoženja samoupravnih lokalnih skupnosti uprava samoupravne lokalne skupnosti in osebe javnega prava, ki jih za upravljavce določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna samoupravne lokalne skupnosti (župan), s svojim aktom. Slednje pomeni, da mora župan občine ustanoviteljice s svojim aktom določiti javni zavod za upravljavca stvarnega premoženja, ki je v lasti občine ustanoviteljice in z javnim zavodom skleniti pogodbo o upravljanju stvarnega premoženja občine. Upravljanje s stvarnim premoženjem pa pomeni zlasti skrb za pravno in dejansko urejenost; investicijsko vzdrževanje; pripravo, organiziranje in vodenje investicij v vseh fazah investicijskega procesa; oddajanje v najem; obremenjevanje s stvarnimi pravicami; dajanje stvarnega premoženja v uporabo in podobno (3. člen ZSPDPO). Omejitev, ki se nanaša na spremembo dejavnosti zavoda pa izhaja iz določila prvega odstavka 20. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da zavod lahko spremeni ali razširi dejavnost le s soglasjem ustanovitelja.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano v skladu z navedenim določilom 31. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#).

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 40. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da strokovno delo zavoda vodi strokovni vodja, če je tako določeno z zakonom ali aktom o ustanovitvi.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano v skladu z prvega odstavka 32. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da direktorja imenuje in razrešuje ustanovitelj, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi za to pooblaščen svet zavoda. Kadar je za imenovanje in razrešitev direktorja javnega zavoda pooblaščen svet zavoda, daje k imenovanju in razrešitvi soglasje ustanovitelj, če z zakonom ni drugače določeno. V skladu z določilom 34. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#) se direktor zavoda imenuje na podlagi javnega razpisa, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi drugače določeno. Na tem mestu moramo opomniti tudi na določilo 7. člena veljavnega [Zakona o javnih uslužbencih /ZJU/](#), ki v 7. členu (v okviru skupnih načel sistema javnih uslužbencev, ki veljajo tudi za zaposlitev v javnih zavodih) določa, da se 'zaposlovanje javnih uslužbencev izvaja tako, da je zagotovljena enakopravna dostopnost delovnih mest za vse zainteresirane kandidate pod enakimi pogoji in tako, da je zagotovljena izbira kandidata, ki je najboljše strokovno usposobljen za opravljanje nalog na delovnem mestu'. V skladu z navedenim je v tretjem odstavku določeno, da se direktorja zavoda imenuje v skladu s predpisi na podlagi javnega razpisa. V skladu z določilom 35. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#) se razpis za imenovanje direktorja objavi v sredstvih javnega obveščanja. V razpisu se določijo pogoji, ki jih mora izpolnjevati

kandidat, čas za katerega bo imenovan, rok do katerega se sprejemajo prijave kandidatov, in rok, v katerem bodo prijavljeni kandidati obveščeni o izbiri. Na tem mestu moramo opomniti tudi na določilo 38. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je lahko direktor razrešen pred potekom časa, za katerega je imenovan. Pristojni organ (svet zavoda) pa je dolžan razrešiti direktorja: • če direktor sam zahteva razrešitev, • če nastane kateri od razlogov, ko po predpisih o delovnih razmerjih preneha delovno razmerje po samem zakonu, • če direktor pri svojem delu ne ravna po predpisih in splošnih aktih zavoda ali neutemeljeno ne izvršuje sklepov organov zavoda ali ravna v nasprotju z njim, • če direktor s svojim nevestnim ali nepravilnim delom povzroči zavodu večjo škodo ali če zanemarja ali malomarno opravlja svoje dolžnosti, tako da nastanejo ali bi lahko nastale hujše motnje pri opravljanju dejavnosti zavoda. Ob navedenem moramo opomniti še na določilo prvega odstavka 17. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da direktorja oziroma direktorico splošne knjižnice imenuje svet splošne knjižnice na podlagi javnega razpisa. Svet knjižnice imenuje direktorja po pridobitvi soglasij in mnenj z večino glasov vseh članov sveta.

Besedilo petega odstavka je oblikovano na podlagi 17. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da si mora svet pred imenovanjem ali razrešitvijo direktorja pridobiti soglasje občin ustanoviteljic, ki imajo v lasti več kot polovico soustanoviteljskega deleža in mnenja občin, ki so na splošno knjižnico s pogodbo prenesle v opravljanje te dejavnosti, ter mnenje strokovnih delavcev knjižnice. Strokovni delavci knjižnice o mnenju glasujejo tajno. Soglasje in mnenja se nanašajo na kandidata oziroma kandidatko za direktorja, ki ga predlaga svet knjižnice izmed tistih prijavljenih, ki izpolnjujejo pogoje. Če občine ustanoviteljice ali pogodbenice in strokovni delavci ne odgovorijo v roku 60 dni, se šteje, da so bila soglasja podana oziroma mnenja pozitivna.

Besedilo šestega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 33. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je za direktorja lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje, določene z zakonom in aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda. Ob tem moramo opomniti na določilo tretjega odstavka 17. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da je za direktorja lahko imenovan kdor izpolnjuje pogoje, ki so določeni z aktom o ustanovitvi. Na tem mestu moramo posebej opomniti na določilo prvega in drugega odstavka 39. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da morajo imeti strokovni sodelavci knjižnic, ki izvajajo javno službo, predpisano vrsto in stopnjo izobrazbe ter opravljen bibliotekarski izpit. Oseba, ki se zaposli kot strokovni delavec knjižnice in nima opravljenega bibliotekarskega izpita, ga mora opraviti najkasneje v dveh letih.

Besedilo sedmega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da mandat direktorja traja pet let. Ob tem moramo opomniti še na določilo drugega odstavka 33. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da mandat direktorja štiri leta, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi drugače določeno. Po preteku mandatne dobe je lahko ista oseba znova imenovana za direktorja.

11. člen

(imenovanje vršilca dolžnosti direktorja)

Če direktorju predčasno preneha mandat, oziroma če nihče izmed prijavljenih kandidatov za direktorja ni imenovan, svet knjižnice imenuje vršilca dolžnosti direktorja izmed delavcev knjižnice, oziroma izmed prijavljenih kandidatov, vendar največ za eno leto.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 18. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da če direktorju predčasno preneha mandat, oziroma če nihče izmed prijavljenih kandidatov za direktorja ni imenovan, svet knjižnice imenuje vršilca dolžnosti direktorja izmed delavcev knjižnice, oziroma izmed prijavljenih kandidatov, vendar največ za eno leto.

4.3 Strokovni svet zavoda

12. člen

(strokovni svet zavoda)

(1) Strokovni svet zavoda je kolegijski organ zavoda za obravnavanje in odločanje o strokovnih vprašanjih.

(2) Število članov, način imenovanja in naloge strokovnega sveta zavoda se določijo s statutom zavoda v skladu z zakonom, ki ureja področje zavodov.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 43. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da ima zavod strokovni svet ali drug kolegijski strokovni organ.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 43. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da se sestava, način oblikovanja in druge naloge strokovnega sveta zavoda

določijo s statutom ali pravili zavoda v skladu z zakonom in aktom o ustanovitvi. V skladu z določilom 44. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#) strokovni svet zavoda obravnava vprašanja s področja strokovnega dela zavoda, odloča o strokovnih vprašanjih v okviru pooblastil, določenih v statutu ali pravilih zavoda, določa strokovne podlage za programe dela in razvoja zavoda, daje svetu in direktorju mnenja in predloge glede organizacije dela in pogojev za razvoj dejavnosti ter opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda določene naloge.

5. Sredstva za delo zavoda

13. člen (premoženje zavoda)

- (1) Premoženje, s katerim upravlja zavod, je last ustanoviteljic.
- (2) Za upravljanje s premoženjem je zavod odgovoren ustanoviteljicam.
- (3) Zavod samostojno upravlja s premoženjem, ki mu je dano v upravljanje, uporablja pa ga na način, kot to določa zakon in ta odlok.
- (4) Pri odtujevanju nepremičnega premoženja, ki je v lasti zavoda in ga uporablja za opravljanje dejavnosti zavoda, mora zavod pridobiti soglasje ustanoviteljic.
- (5) Zavod je dolžan uporabljati in upravljati premoženje s skrbnostjo dobrega gospodarja.

Obrazložitev:

Prvi odstavek je oblikovan v skladu z določilom 65. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, daje premoženje, ki je bilo družbena lastnina v upravljanju delovne organizacije, ki so v letu 1991 opravljalje dejavnosti zdravstva in nadaljevala delo od 1. aprila 1991 kot zavodi, s 1. aprilom 1991 postalo lastnina občin ustanoviteljic.

V skladu z določilom drugega odstavka je zavod za upravljanje s premoženjem odgovoren ustanoviteljici. Na tem mestu moramo opomniti na določilo 9. člena veljavnega [Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZSPDSLS/](#), ki določa, da so upravljavci stvarnega premoženja občin občinske uprave in osebe javnega prava (torej tudi javni zavodi), ki jih za upravljavce določi organ pristojen za izvrševanje proračuna občine s svojim aktom. Slednje pomeni, da mora župan občine ustanoviteljice s svojim aktom določiti javni zavod za upravljavca stvarnega premoženja, ki je v lasti občine ustanoviteljice in z javnim zavodom skleniti pogodbo o upravljanju stvarnega premoženja občine.

Tretji odstavek je oblikovan v skladu z določilom prvega odstavka 48. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da zavod pridobiva sredstva za delo iz sredstev ustanovitelja in v skladu z navedenim določilom 9. člena [Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZSPDSLS/](#).

S četrtim odstavkom je določeno, da mora zavod, pri odtujevanju nepremičnega premoženja, ki je v lasti zavoda in ga ta uporablja za opravljanje dejavnosti, pridobiti soglasje ustanoviteljice.

Peti odstavek je oblikovan po analogiji drugega odstavka 51. člena [Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/](#), ki določa, da mora občina s premoženjem gospodariti kot dober gospodar. Ker zavod razpolaga s premoženjem občin ustanoviteljice je tako dolžan uporabljati in upravljati premoženje s skrbnostjo dobrega gospodarja.

14. člen (sredstva za delo zavoda)

Sredstva za delo pridobiva zavod skladno z zakoni in drugimi predpisi:

- iz javnih sredstev,
- s plačili uporabnikov za storitve javne službe,
- s prodajo blaga in storitev na trgu,
- iz drugih virov.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 48. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da zavod pridobiva sredstva za delo iz sredstev ustanovitelja, s plačili za storitve, s prodajo blaga in storitev na trgu in iz drugih virov na način in pod pogoji, določenimi z zakonom in aktom o ustanovitvi. Ob navedenem moramo opomniti na določilo 51. člena [Zakona o knjižničarstvu /ZKnj-1/](#), ki določa, da knjižnice, ki so samostojni javni zavodi, in knjižnični informacijski servis, pridobivajo sredstva za delo iz javnih sredstev, plačil uporabnikov za storitve javne službe, s prodajo blaga in storitev na trgu in iz drugih virov pod pogoji, določenimi v aktih o ustanovitvi. Sredstva za izvajanje dejavnosti javne službe knjižnic in knjižničnega informacijskega servisa pokrivajo stroške za plače, za materialne stroške za delo, za nakup knjižničnega gradiva, ter za nakup in vzdrževanje prostorov in opreme.

6. Način razpolaganja s presežkom dohodkov nad odhodki in način kritja primanjkljaja sredstev za delo zavoda

15. člen
(presežek prihodkov)

- (1) Presežek prihodkov nad odhodki se ugotavlja skladno s predpisi.
- (2) Zavod sme presežek prihodkov nad odhodki uporabiti le za opravljanje in razvoj dejavnosti.

Obrazložitev:

V skladu z določilom prvega odstavka se presežek prihodkov nad odhodki ugotavlja v skladu s predpisi. Drugi odstavek je oblikovan v skladu z določilom drugega odstavka 48. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da sme zavod uporabiti presežek prihodkov nad odhodki le za opravljanje in razvoj dejavnosti, če ni z aktom o ustanovitvi drugače določeno.

16. člen
(primanjkljaj sredstev za delo)

O načinu in višini pokrivanja primanjkljaja sredstev za delo, ki ga ni mogoče pokriti iz drugih razpoložljivih sredstev zavoda, odločajo ustanoviteljice na predlog sveta zavoda.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 48. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da zavod pridobiva sredstva za delo iz sredstev ustanovitelja. Ker je temeljna dejavnost zavoda opravljanje javne službe, katero trajno in nemoteno zagotavlja v javnem interesu zagotavlja občina (22. člen ZZ), mora občina zagotoviti ustrezen obseg sredstev. Na tej pravni podlagi o načinu in višini pokrivanja primanjkljaja sredstev za delo, ki ga ni mogoče pokriti iz drugih razpoložljivih sredstev zavoda, odloča ustanoviteljica na predlog sveta zavoda.

7. Pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu in odgovornosti ustanoviteljic za obveznosti zavoda

17. člen
(nastopanje v pravnem prometu)

- (1) Zavod nastopa v pravnem prometu za izvajanje dejavnosti, za katere je ustanovljen in registriran, samostojno in brez omejitev.
- (2) Zavod odgovarja za svoje obveznosti s sredstvi, s katerimi razpolaga v skladu s predpisi.

Obrazložitev:

Besedilo prvega in drugega odstavka sta oblikovana v skladu z določilom 49. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je zavod odgovoren za svoje obveznosti s sredstvi s katerimi lahko razpolaga.

8. Druge medsebojne pravice in obveznosti med zavodom in ustanoviteljicami

18. člen
(medsebojne pravice in obveznosti)

- (1) Zavod:
  1. poroča ustanoviteljicam enkrat letno do 30. junija tekočega leta o svojem poslovanju in izvrševanju letnega programa;
  2. pripravlja in oblikuje razvojne načrte;
  3. zagotavlja ustanoviteljicam potrebne podatke v skladu z zakonom,
  4. predloži ustanoviteljicam letno poročilo in poročilo o realizaciji letnega načrta.
- (2) Ustanoviteljice:
  1. vključujejo javni zavod v oblikovanje politike razvoja knjižnične dejavnosti;
  2. usklajujejo programe izvajanja knjižnične dejavnosti;
  3. v primerih, ko ustanoviteljica ugotovi, da je ogroženo nemoteno izvajanje dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen, ima ustanoviteljica pravico sklicati sejo sveta zavoda in predlagati ukrepe skladno z zakonskimi in drugimi predpisi.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila desete alineje 8. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da akt o ustanovitvi zavoda vsebuje medsebojne pravice in obveznosti ustanovitelja in zavoda.

9. Odgovornost ustanoviteljic za obveznosti zavoda

19. člen (odgovornost za obveznosti zavoda)

Ustanoviteljice ne odgovarjajo za obveznosti zavoda.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom drugega odstavka 49. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da je ustanovitelj odgovoren za obveznosti zavoda, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi drugače določeno.

10. Splošni akti zavoda

20. člen (statut zavoda)

(1) Zavod ima statut, s katerim uredi organizacijo zavoda, določi pristojnosti, pooblastila in odgovornosti zavoda, način dela in odločanja ter druga vprašanja, pomembna za opravljanje dejavnosti in poslovanje zavoda v skladu z zakoni in tem odlokom.

(2) Statut zavoda sprejme svet zavoda s soglasjem ustanoviteljic.

Obrazložitev:

Prvi odstavek je oblikovan v skladu z določilom 45. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da ima zavod statut in pravila. S statutom ali pravili zavoda se ureja organizacija zavoda, organi, njihove pristojnosti in način odločanja ter druga vprašanja, pomembna za opravljanje dejavnosti in poslovanje zavoda, v skladu z zakonom in aktom o ustanovitvi.

Drugi odstavek je oblikovan v skladu z določilom prvega odstavka 46. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da statut oziroma pravila zavoda sprejme svet zavoda s soglasjem ustanovitelja.

21. člen (drugi splošni akti)

(1) V skladu s statutom lahko zavod pripravi in sprejme tudi druge splošne akte, s katerimi se uredijo druga vprašanja, pomembna za delo in poslovanje zavoda.

(2) Splošne akte zavoda sprejme svet zavoda ali direktor zavoda. Razmejitev pristojnosti pri sprejemanju splošnih aktov zavoda se določi v statutu zavoda.

Obrazložitev:

Prvi odstavek je oblikovan v skladu z določilom tretjega odstavka 45. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da ima zavod lahko tudi druge splošne akte, s katerimi se urejajo vprašanja, pomembna za delo in poslovanje zavoda, v skladu s statutom oziroma pravili.

Drugi odstavek je oblikovan v skladu z določilom drugega odstavka 46. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da druge splošne akte sprejme svet zavoda, če ni s statutom oziroma pravili zavoda določeno, da jih sprejme direktor.

11. Statusne spremembe

22. člen (statusne spremembe)

Zavod se lahko pripoji drugemu zavodu, spoji z drugim zavodom, se razdeli na dvoje ali več zavodov, ali organizira kot podjetje. O tem odločajo ustanoviteljice.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom 51. člena [Zakona o zavodih /ZZ/](#), ki določa, da lahko ustanovitelj odloči, da se zavod pripoji drugemu zavodu, da se dvoje ali več zavodov spoji v en zavod ali da se zavod razdeli na svoje ali več zavodov. Ustanovitelj lahko odloči, da se organizacijska enota zavoda izloči in pripoji drugemu zavodu ali organizira kot samostojen zavod. Ustanovitelj lahko odloči tudi, da se zavod ali njegova organizacijska enota organizira kot podjetje.

12. Prehodna in končna določba

23. člen (mandat)

Člani sveta zavoda in direktor, ki so bili imenovani na podlagi določil Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Ljudska univerza Gornja Radgona (Uradni list RS, št. 28/1999, 34/2002, 41/2011), nadaljujejo mandat do izteka, razen če direktor izpolnjuje pogoje za upokojitev po določilih Zakona o

uravnoveženju javnih financ /ZUJF/ (Uradni list RS, št. 40/2012, 96/2012-ZPIZ-2, 104/2012-ZIPRS1314, 105/2012). V tem primeru se imenuje v.d. direktorja.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa čas trajanja mandata članom sveta zavoda in direktorja zavoda, ki so opravljali svojo funkcijo ob času sprejema tega odloka.

**24. člen
(sprejem statuta zavoda)**

Svet zavoda mora sprejeti statut zavoda in ga predložiti ustanoviteljicam v soglasje v roku šestih (6) mesecev po uveljavitvi tega odloka.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa t.i. instrukcijski rok za sprejem in predložitev statuta zavoda in njegovo predložitev občinam ustanoviteljicam.

**25. člen
(prenehanje veljavnosti)**

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Ljudska univerza Gornja Radgona (Uradni list RS, št. 28/1999, 34/2002, 41/2011).

Obrazložitev:

Z besedilom je določena t.i. abrogacijska (lat. abrogatio = popolna razveljavitev, tudi odprava) klavzula, s katero mlajši pravni akt popolnoma razveljavi starejši pravni akt.

**26. člen
(objava in začetek veljavnosti)**

Ta odlok objavi Občina Gornja Radgona v Uradnem glasilu Občine Gornja Radgona - lokalni časopis Prepih in začne veljati petnajsti (15) dan po objavi. Občina Radenci, Občina Sveti Jurij ob Ščavnici in Občina Apače objavijo ta odlok v svojem uradnem glasilu.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena [Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/](#), ki določa, da mora biti statut in drugi predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi se objavijo v uradnem glasilu.

Številka: 007-8/2012

Datum:

Občina Gornja Radgona
Anton Kampuš, župan

Številka:

Datum:

Občina Radenci
Janez Rihtarič, župan

Številka:

Datum:

Občina Sveti Jurij ob Ščavnici
Anton Slana, župan

Številka:

Datum:

Občina Apače
Franc Pižmoht, župan